

MANYE XVI.

NYELVI MODERNIZÁCIÓ

Szaknyelv, fordítás, terminológia

XVI. Magyar Alkalmazott Nyelvészeti Kongresszus
Gödöllő, 2006. április 10-12.

Szerkesztő:
Heltai Pál

MANYE Vol. 3/1

MANYE – SZENT ISTVÁN EGYETEM
Pécs – Gödöllő
2007

ISSN 1786-545X
ISBN 978-963-9483-78-1

Copyright © 2007, MANYE

Kiadó

MANYE – Magyar Alkalmazott Nyelvészek és Nyelvtanárok Egyesülete
Pécsi Tudományegyetem, Pécs, Ifjúság u. 6. 7624 Hungary
Telefon/fax: +36 72 503-600, <http://www.manye.pte.hu>

Szent István Egyetem
Humántudományi, Nyelvi és Tanárképző Intézet
2103 Gödöllő, Páter K. u. 1.
Telefon: +36 28 522 093 <http://nyila.gtk.szie.hu>

Nyomda: Szent István Egyetemi Kiadó
Felelős vezető: Lajos Mihály

Lektorok

Borgulya Istvánné
Fóris Ágota
Gósy Mária
Heltainé Nagy Erzsébet
Kis Ádám
Klaudy Kinga
Kövecses Zoltán
Loch Ágnes
Rébék-Nagy Gábor
Silye Magdolna
Simigné Fenyő Sarolta
Stephanides Éva
Sturcz Zoltán
Szűcs Tibor

Szerkesztő

Heltai Pál

A szerkesztő munkatársa

Boldog Gyöngyi

Tördelő

Kupás Ildikó

Szervezők

Magyar Alkalmazott Nyelvészek és Nyelvtanárok Egyesülete (MANYE)
és a Szent István Egyetem Humántudományi, Nyelvi és Tanárképző intézete

Támogatók

Magyar Alkalmazott Nyelvészek és Nyelvtanárok Egyesülete (MANYE)
Gödöllő Város Önkormányzata
MTA Nemzetközi Együttműködési Iroda
Gödöllő és Környéke Regionális Turisztikai Egyesület

Tartalom

I. rész	
Előszó	11
Plenáris ülések	13
FÓRIS ÁGOTA: A terminusok és a terminológiai rendszer.....	15
KONTRA MIKLÓS: Félreértések a magyar lingvicizmus körül.....	27
KÖVECSES ZOLTÁN: Kognitív nyelvészet, idiómák, nyelvtanítás	36
I. Nyelvpolitika, nyelvi jogok.....	51
BENCZE LÓRÁNT: Genocídium – asszimiláció – integráció – koegzisztencia – interkulturalitás	53
GÁL NOÉMI–SZABÓ DEMETER ÉVA: Nyelvi jogok és revitalizációs lehetőségek Erdélyben.....	67
HELTAI JÁNOS IMRE: Új lehetőségek a moldvai magyar beszélőközösségek nyelvi viselkedésének vizsgálatában	72
STURCZ ZOLTÁN: A nyelvtudás szerepe a pedagógus pályán.....	78
II. Alkalmazott pszicholingvisztika	83
GÓSY MÁRIA: Beszédfeldolgozási stratégiák roma kisiskolásoknál.....	85
JUDIT KISS-GULYÁS: 'You have been garden-pathed'	90
MARKÓ ALEXANDRA: Megakadásjelenségek a beszédprodukción és a beszédészlelésben.....	92
NAVRACSICS JUDIT: Mi teszi kétnyelvűvé a kétnyelvűt?	103
SZÉPE JUDIT: A közlésfolyamat fonológiai szerveződése: szerkezetisméltó műveletek afáziások beszédében.....	108
III. Alkalmazott szociolingvisztika	115
BORBÉLY ANNA: A kétnyelvű magyarországi románok nyelvtudása a XXI. század elején	117
MÜLLER MÁRTA: Lexikalisch-semantische Eigenschaften der mundartlichen Fachwortschätze– Metaphern in den Fachmundarten von Pilisvörösvár	123
T. LITOVKINA ANNA – VARGHA KATALIN: „Messziről jött emberre ne bízd a káposztát!” A magyar antiproverbiumok ferdítési módjai	128
IV. Kognitív nyelvészet	135
MARIO BRDAR – RITA BRDAR-SZABÓ: On inheriting arguments from research on (argument) inheritance	137
V. Alkalmazott szövegnyelvészet	143
H. DELI ÁGNES: A szöveg interperszonalitásának multidimenzionális jellegéről	145
SZABÓ ZOLTÁN: Alkalmazott szövegtan a szövegstilisztika egyik ágában, a stilisztikai minősítésben	151
VI. Fordítástudomány.....	157
BALASKÓ MÁRIA: A fordításnyelvről, avagy a flamand szőnyeg láthatatlan szálairól.....	159
CS. JÓNÁS ERZSÉBET: Detrakció a versfordításban (Viszockij: Nyinka Ratkó József fordításában).....	167
KLAUDY KINGA: Hipotézisalkotás a fordítástudományban.....	173
KUSZTOR MÓNIKA: „Ami a szünetet illeti, az most következik” – a szinkrontolmácsok időgazdálkodási stratégiájának egy aspektusáról.....	181
LESZNYÁK ÁGNES: Justitia foglyai? Fordítói munka az Európai Bizottságnál	193
LESZNYÁK MÁRTA: A fordítási folyamat explicit mutatói laikus és professzionális fordítók esetén	199
SZABÓMIHÁLY GIZELLA: Jogi-közigazgatási szövegek magyarra fordítása kisebbségi helyzetben. A célnyelvi norma kérdése.....	206
VERMES ALBERT: A neologizmusok fordításáról.....	213
VII. Kontrasztív nyelvészet	219
STEPHANIDES ÉVA: Eltérő szemantikai mezők az angolban és a magyarban.....	221

TARTALOM

VIII. Lexikográfia, terminológián	227
DÖTSCHNÉ HOLLÓS ZITA: Kollokációk és korpusznyelvészet a SZÓkapTÁR tükrében	229
RÉPÁSI GYÖRGYNÉ: Modernizáció az orosz lexikában	235
UZONYI PÁL: A valencia és a szótár	241
IX. Nyelvelsajátítás, anyanyelvi nevelés, nyelvművelés	247
DOMONKOSI ÁGNES: A nyelvi értékítéletek típusai és funkciói	249
HELTAINÉ NAGY ERZSÉBET: Értékelés és normativitás a mai nyelvművelésben	254
POSGAY ILDIKÓ: Nyelvhasználati kérdések metanyelvi megközelítésben	260
X. Idegen nyelvek oktatása	265
CSERNOCH MÁRIA, KORPONAYNÉ NAGY ILDIKÓ: Az új kétszintű érettségi: európai kitekintés	267
DORÓ KATALIN: Aktív és passzív szókinés a középiskolai idegennyelv-tanulásban és tanításban	277
KISZELY ZOLTÁN: Középiskolások magyar és angol nyelvi írásfolyamatai	282
LOCH ÁGNES: Angol nyelvi szövegértési feladatok input-elemzése különös tekintettel a szöveg nyelvi jellemzőire	288
MÓTYÁN ÉVA: Nemi különbségek vizsgálata főiskolai hallgatók nyelvtanulási szokásaiban	294
RÉBÉK-NAGY GÁBOR: Szaknyelvi vizsgák szintjeinek illesztése a hatfokozatú európai uniós rendszerhez	300
XII. Kommunikációtudomány, metainformációs kutatások	305
ACZÉL PETRA: A befolyásolás eszközei és folyamatai a tervezett kommunikációban	307
SIMIGNÉ FENYŐ SAROLTA: A metainformációs keret bemutatása a Tatjana levele Anyeginhoz című költemény és magyar fordítása(i) alapján	312
XIII. Interkulturális kommunikáció	319
BORGULYA ÁGNES: Értékrendi konfliktus – pszichikai zaj a kultúráközi kommunikációban.....	321
HIDAS JUDIT: Nemzetközi kitekintés az „interkulturális kommunikáció” tantárgyi státuszára	330
JABLONKAI RÉKA: Üzleti kommunikációs készségek fejlesztése virtuális nemzetközi környezetben	338
XIV. Szaknyelvoktatás	343
DOBOS CSILLA: A bírósági tárgyalások beszédaktus-szerkezete	344
KÁROLY KRISZTINA: The rhetorical structure of English academic discourse A comparative analysis of expert and EFL student writing	351
SILYE MAGDOLNA: Feladat- és tartalomalapú komplex szaknyelvi kommunikációs program-modell leírása.....	361
XV. Nyelvhasználat az elektronikus és a nyomtatott médiában, informatika és nyelvtanítás	369
KOLTAY TIBOR: Kinek kell az információs írástudás?.....	371
XVI. Korpusznyelvészet, nyelvtechnológia	377
ALMÁSI ATTILA, CSIRIK JÁNOS, HATVANI CSABA, KOCSOR ANDRÁS SZARVAS GYÖGY, SZAUTER DÓRA: A magyar EuroWordNet projekt	379
CSENDES DÓRA, CSIRIK JÁNOS, HATVANI CSABA, HÓCZA ANDRÁS, KOCSOR ANDRÁS: A Szeged Treebank kialakítása és a rajta végzett mérések	386
KIS ÁDÁM: A nyelvtechnológia és a helyesírási szó, avagy van-e a mentális lexikonban szóköz.....	393
Névmutató	400

TARTALOM

II. rész

CD-n

I. Nyelvpolitika, nyelvi jogok.....	403
MIHALOVICSNÉ LENGYEL ALOJZIA: A Német Birodalom nyelvterjesztési politikája a két világháború között	405
NÉMETH DOROTTYA: EU-nyelvpolitika a Socrates Lingua 2 programok tükrében (2001-2005)....	409
PAPP VANDA: Nyelvoktatás és nemzetvédelem az USA-ban	414
SZÉKÁCS ANNA – SATO NORIKO: Hogyan kezeljük politikailag korrekt módon Európában az Ázsiában tabunak számító kifejezéseket?.....	421
SZILÁGYI ANIKÓ: Német: a legnagyobb európai anyanyelv	426
ZENTAINÉ KOLLÁR ANDREA: Etnosztereotípiák és nyelvoktatás	431
II. Alkalmazott pszicholingvisztika	437
BÓNA JUDIT: A beszédtempó és a szerkesztettség hatása a beszédfeldolgozásra.....	439
GERLICZKINÉ SCHÉDER VERONIKA: Beszédértési stratégiák a fiatal felnőtt korosztályban	445
GYARMATHY DOROTTYA: A beszédpercepció és beszédprodukció folyamat összefüggései a megakadási jelenségek tükrében.....	449
HORVÁTH VIKTÓRIA: A dysarthria tünetei a spontán beszédben	455
KASSAINÉ TAR ILDIKÓ – HAJDÚ ZITA: Kiegészítés az oktatásban és a segítő foglalkozásokban	462
LENGYEL ZSOLT: A gyermeknyelv kutatásának újabb eredményei	466
RÁKLI VERONIKA: Rövid szövegek hallás alapú feldolgozása – rádióhírek megértése német nyelven.....	469
TURCSINÉ TANCZENBERGER SZILVIA: Az óvodai előkészítő programok hatása az írástanulásra.....	474
VÍGHNÉ SZABÓ MELINDA: Az ész mint idegen nyelv tanulásának pszicholingvisztikai megközelítése	479
III. Alkalmazott szociolingvisztika	483
BECKL JÁNOS MIKLÓS: Egy német bordal ürügyén, avagy amire az EU építhet	485
BORONKAI DÓRA: „Kinek a pap, kinek a paplan” A magyar anti-proverbiumok humorának értékelése szociolingvisztikai felmérések alapján	489
FIGURA KRISZTINA: Ergebnisse einer empirischen Untersuchung über den Sprachgebrauch und die Sprachbiographie der älteren Generation in Bohl/Bóly	496
FORINTOS ÉVA: Codeswitching and Relevance Theory	505
FÜSTÖSNÉ SCHÄFFER EDINA: Nem-specifikus vicchasználati szokások magyar és német nők és férfiak körében	507
G. PAPP KATALIN: Nyelvi kompetencia vizsgálata tanítóképző főiskolai hallgatók körében	513
HRISZTOVA-GOTTHARDT HRISZTALINA: Antiproverbiumok: a nyelvi modernizáció része	518
KOVÁCS TÍMEA: „Ebben a múlt négy évben megint kezdettem magyarul beszélni”.....	524
LANTERI EDINA: Az újszentiváni szerb kisebbség nyelvi helyzetéről	529
OSVÁTH GÁBOR: A nyelvhasználat nemekre jellemző sajátosságai Koreában.....	534
TÓTH SÁNDOR JÁNOS: Szlovák nyelvhasználat a Pilis-hegység iskoláiban	539
TUSKA TÜNDE: A magyarországi szlovákság kisebbségi magazinjáról.....	545
IV. Kognitív nyelvészet	557
BERÉNDI MÁRTA: A metaforikus motiváció kiaknázása a szókincstanításban.....	559
KOVÁCS ÉVA: Az angol ige + out viszonyos szerkezetek kognitív nyelvészeti elemzése	564
V. Alkalmazott szövegnyelvészet	571
B. FEJES KATALIN: A többtagúság néhány tanulsága az alárendelés vizsgálatában	573
BODA I. KÁROLY - PORKOLÁB JUDIT: Hipertext alapú nyelvészeti-stilisztikai szótár kialakításának és alkalmazásának lehetőségei.....	577
H. DELI ÁGNES: A szöveg interperszonalitásának multidimenzióális jellegéről	582
IMRE RUBENNÉ: A nyelvi durvaság megnyilvánulási formái Móricz Zsigmond: Csibe-novellák című kötetében	588
LŐRINCZ JULIANNA: A műfordítás mint metakommunikáció	593
MEDVE A. ZOLTÁN: Szöveg-világ-fordítás	599
SÁNDOR KATALIN: A foucault-i kalligram „csapdái”	605

TARTALOM

SZERECZ GYÖRGY: Illúziók és allúziók.....	608
VI. Fordítástudomány.....	617
AJTAY-HORVÁTH MAGDA: „A tökéletlen csoda:” Márai Sándor Vendégjáték Bolzanóban című regényének és angol nyelvű műfordításának összevetése	619
BAKTI MÁRIA: Interferenciális nyelvbtlások a szinkrontolmácsolásban	625
DRÓTH JÚLIA: A forrásnyelvi szöveg témája, típusa, műfaja és a fordítási stratégia kapcsolata.....	630
FORGÁCS ERZSÉBET: A fordítói szabadság határaitól és határtalanságairól	638
HELTAI PÁL: Ekvivalencia és kulturálisan kötött kifejezések a fordításban	643
JOÓ ETELKA: Politikai szövegek vizsgálata fordítási szempontból.....	654
KOVÁCS PÉTERNÉ DUDÁS ANDREA: „Üdvözljük-e a vendéget?” Szállodai reklámok kontrasztív korpusznyelvészeti elemzése	660
LENDVAI ENDRE: Nyelvi reáliák és globalizáció.....	664
LENGYEL ISTVÁN: A fordító, a fordítómémória meg a konzisztencia.....	670
LUKÁCS ANDRÁS: A fordítástudomány „szokásos” kérdései egy „szokatlan” fordítási szituációban: fordítás holt(?) nyelvre	676
MÁRTONYI ÉVA: Fordítási koncepciók: Reáliák a Harry Potter könyvek magyar és japán fordításában	681
RADNÓCI ÉVA: Az aspektus kifejezése angolról magyarra fordított irodalmi szövegben	687
SÁROSI-MÁRDIROSZ KRISZTINA: Az írottág-fordítottág szerepe két, joggyakorlatban használt dokumentumtípus esetén	692
SZILÁGYI ILDIKÓ: Modern költői formák és versfordítás: Claudel és Saint-John Perse magyarul	697
TÓTH ANDREA: A memória szerepe a tolmácsolásban	702
TÖRÖK RÓZSA MÁRIA: Kultúrák találkozása: Esterházy Péter A szív segédigéi című művének extralingvális tartalmai	707
VALLÓ ZSUZSA: Reáliák és pragmatika	712
VÁNDOR JUDIT: Az adaptáció értelmezési lehetőségei	717
VARGA ÁGNES: Géppel fordított szövegek hibái	721
VARGA ORSOLYA: Babits Mihály és Albert Verwey fordításszemlélete az Isteni Színjáték fordításának tükrében	727
VERES FERENC: Kollektív szimbólumok a műfordításban.....	732
VERESNÉ VALENTINYI KLÁRA: A blattolás tanítása egy felmérés tükrében.....	737
VII. Kontrasztív nyelvészet	743
ARADI ANDRÁS: Emotív jelentésű magyar igékkel alkotott határozói igeneves szerkezetek és angol megfelelőik kontrasztív vizsgálata	745
GAÁL ZSUZSANNA: Melléknévi valencia kétnyelvű magyar szótárakban.....	752
LACZIK MÁRIA: A főnévi többes szám néhány szemantikai sajátosságáról	758
SIMON VALÉRIA: A szónegáció megjelenési formáiról a magyar és a finn nyelvben.....	764
TAMÁSSYÉ BÍRÓ MAGDA: Modalitás a névszói csoportban? Egy német-magyar főnévi valenciaszótár összeállításának hozadécai	770
VIII. Lexikográfia, terminológiatan	777
B. NAGY ÁGNES – FARKAS JUDIT: A középiskolai nyelvtankönyvekben megjelenő terminológiáról: az alany	779
B. PAPP ESZTER: Az alapszinek és egyes színárnyalatok elnevezése és jelentése	784
BÉRCSES EDIT: Harcművészeti online sportszótárak	789
CZÉKMÁN ORSOLYA – FÖRIS ÁGOTA: Matematikai terminusok vizsgálata középiskolai tankönyvekben.....	794
FERCSIK ERZSÉBET: Tulajdonnevek az ortográfia és az onomasztika szempontjából	800
FISCHER MÁRTA: Fordítás(politika) és terminológia az Európai Unióban	806
FORGÁCS TAMÁS: Egy új magyar szólásmagyarázó munka és haszna az anyanyelv- és idegennyelv-oktatásban.....	811
OSZETZKY ÉVA: Polémia az új típusú egynyelvű francia szótárak körül Québecben és Franciaországban	817

TARTALOM

ÖRSI TIBOR: Az informatikai szókincs franciásítása.....	823
SZLADEK EMESE: Szófaji vizsgálat a magyar és a francia pedagógiai terminológiában.....	828
SZÖLLÖSY ÉVA: A számítógép terminus – és rokonai – használatának alakulása.....	837
TAMÁS CSILLA: Az Erdélyi magyar szótörténeti tár címszavai.....	842
VINCZE KATALIN: Az -i-re végződő szórövidülések a magyar és a német nyelvben.....	847
VITÁNYI BORBÁLA: Modern francia szótárak szótári minősítései.....	852
ZSEMLYEI BORBÁLA: A kicsinyítő képzők kapcsolódási szabályai az erdélyi régiségben.....	856
IX. Nyelvelsajátítás, anyanyelvi nevelés, nyelvművelés.....	863
CSÁKBERÉNYINÉ TÓTH KLÁRA: Fogalmi sémák kisiskolások fogalmazásaiban.....	865
HAJDICSNÉ VARGA KATALIN: Középközlések szlenghasználata.....	871
KÁNTOR GYÖNGYI: Az óvodai foglalkozások anyanyelvi nevelési feladatairól.....	876
LENDVAINÉ DÉCSY KORNÉLIA: A megkészt beszédfejlődés következményei az iskolában.....	882
RAÁTZ JUDIT: A hallás utáni szövegértés.....	890
X. Idegen nyelvek oktatása.....	897
BIKICS GABRIELLA: Hogyan lesz egy nyelvkönyvből tankönyv? A tankönyvvé nyilvánítás kritériumai.....	899
BIRÓNÉ UDVARI KATALIN: A célnyelvi kultúra, a (szocio)kulturális ismeretek helye, közvetítésének lehetőségei, a (szocio)kulturális kompetencia értékelése az idegennyelv-tanításban a <i>Közös Európai Referenciakeret (KER)</i> tükrében.....	906
ERDÉLYI ÁRPÁD: Idegen nyelvi olvasásmegértés.....	911
ESZENYI RÉKA: Motiváció és attitűdök egy rendszeresen csevegő középiskolás angol csoportban.....	917
FEKETE HAJNAL: A fordítás mint nyelvvizsgafeladat validálásának problémái.....	923
FÜLÖP ERZSÉBET MÁRIA: Motivational Differences and Similarities for Romanian and Hungarian Students in EFL Education.....	928
G. HAVRIL ÁGNES: Az angol szaknyelvi vizsgáztatás elméleti megközelítése.....	933
H. VARGA MÁRTA: A magyart idegen nyelvként tanuló külföldiek „hamis barátai”.....	938
HORVÁTH MÁRTA: Nyelvtanítás kommunikatív megközelítéssel a francia nyelv oktatásában.....	943
KISS KÁLMÁN: Német és magyar nyelven frott, katonai profilú orosz nyelvkönyvek az Osztrák – Magyar Monarchia időszakából.....	948
LÁSZLÓ MAGOCSA: How to Plan and Organize EFL Teaching and Learning.....	953
GIAMPAOLO POLETTO: Translating humor for teaching purposes.....	958
RICHTER BORBÁLA: In the words of others – conversations with students about plagiarism.....	962
SASS BÁLINT: A Hunglish párhuzamos korpusz mint oktatási segédeszköz.....	969
SZARVAS JÚLIA A post-process approach to L2 writing in an advanced setting.....	974
SZILÁGYINÉ HODOSSY ZSUZSANNA: A gyermekeket idegen nyelvre tanító pedagógusok képzése Magyarországon.....	979
SZIRMAI ERIKA: Tanulói önállóság 2006.....	985
TÖRÖKNÉ SZILÁGYI KATALIN: L’enseignement du participe français aux apprenants hongrois, problème linguistique, problème pédagogique.....	990
XI. A magyar mint idegen nyelv.....	995
HORVÁTH JUDIT: Az olvasáskutatás eredményeinek alkalmazása egy olvasókönyv tervezésében.....	997
JÓNÁS FRIGYES: Kutatási lehetőségek a magyar mint idegen nyelv témakörében.....	1002
KATUS ELVIRA: A magyar nyelv és civilizáció tanulmányozása a Veliko Tarnovói Egyetemen.....	1010
KUZNETSOVA MARGARITA: A magyar <i>elme</i> gy ige cseremisz megfelelői.....	1015
MARKOVA INDRÁ: Magyar-bolgár szövegi kérdések és tanításuk.....	1022
NAGYHÁZI BERNADETTE: Utak és módszerek a szórend tanításában.....	1029
SZÜCS TIBOR: Weöres-versek német és olasz fordításban.....	1035
XII. Kommunikációtudomány, metainformációs kutatások.....	1045
BODNÁR ILDIKÓ: Metainformációs vizsgálatok Petrőczy Éva költészetében.....	1047
TOKAJI ILDIKÓ: A nyelv és a térképi nyelv kapcsolata, optimális kódolás.....	1056

TARTALOM

XIII. Interkulturális kommunikáció	1061
BALÁZSI JÓZSEF ATTILA: „Aki meghajol, azt sohasem ütik arcul”	1063
FALKNÉ BÁNÓ KLÁRA: Miért nincs elég interkulturális tréning Magyarországon, és mi a teendő? ...	1076
KEGYESNÉ SZEKERES ERIKA: A <i>Gender Mainstreaming</i> retorikája az európai Unió nyelvhasználatában	1082
SÁRVÁRI JUDIT: Mobilitás és sztereotípiák	1089
SCHMIDTNÉ BÁLINT MÁRIA: Az interkulturális nyelvoktatás, mint az európai integráció egyik fontos eleme	1095
TÓTH ÉVA: Kulturális kontrasztok	1099
VÁGÁSI MARGIT: A francia nyelv európai intézményekben és nemzetközi szervezetekben	1105
DR. TROY B. WIWCZAROSKI: Student Perceptions of Culture in Intercultural Communication Teaching	1109
XIV. Szaknyelvoktatás	1115
ABLONCZYNÉ MIHÁLYKA LÍVIA: A rövidítések szerepe a gazdasági sajtóban	1117
ECSEDI-ERŐS ÁGNES – KAKUKNÉ J. ANDREA – PÁZMÁN VIKTÓRIA: A szaknyelvoktatás hallgatói megítélése a Nyiregyházi Főiskolán	1124
FÜLÖP ORSOLYA – KARÁCSONYI LÁSZLÓ TAMÁS: Szaknyelvoktatás internet-alapú feladatok segítségével a KJF Lektorátusán – megoldás a nem-kontaktórákra?	1129
GALAMBOSSY ENDRE: A miseliturgiában felhangzó <i>Glória</i> verbális és nonverbális jelentése	1137
HEGEDŰS ANITA: Moves in English and Hungarian Drug Information Leaflets	1141
KOVÁCS ILONA JULIANNA: A gazdasági terminusok „színei”	1146
KOVÁCSNÉ NÁBRÁDI MÁRTA: A katonai szaknyelv oktatásának egy újfajta megközelítése	1153
MENUSZ BORBÁLA: A szaknyelvkutatásról hazai és német viszonylatban	1156
MURÁNYINÉ ZAGYVAI MÁRTA: Anglicizmusok a kémia szaknyelvében: Mozaikszók vizsgálata	1162
N. CSÁK ÉVA: Mitől „komoly” egy SPIEGEL cikk?	1167
NÁDAI JULIANNA: Újszerű újságcímek?	1177
JASMINA SAZDOVSKA Genre and Speech Act Analyses Of Student Business Presentations	1185
TOLNAI LÁSZLÓNÉ: Az írott szövegértési feladatok helye egy szaknyelvikompetencia-modellben	1192
VARGÁNÉ KISS KATALIN: Kollokációk a pénzügyi nyelvhasználatában	1200
XV. Nyelvhasználat az elektronikus és a nyomtatott médiában, informatika, nyelvtanítás	1207
BÓDI ZOLTÁN: Metaforizálás az informatikai szaknyelvben	1209
BORBÁS TIBOR – SIMON PÉTER: The Web of English Grammar	1215
DÉR CSILLA ILONA: Blog, gender és nyelv – magyar bloggerek nyelvhasználatának vizsgálata	1221
FERENCZY JUDIT: Tokány vagy ragu – ugyanaz az étel? Egy rádiós interjú vágott szövegváltozatai	1231
JUHÁSZ KÁLMÁN ATTILA: Bluetooth (Kékfogú Harald öröksége a magyar nyelvben)	1237
MÁTYÁS JUDIT: Egy többnyelvű frazeológiai tananyag (EPHRAS) összeállítása nemzetközi együttműködés keretében	1246
POGÁNY CSILLA: A jövő nyelve Laurie Anderson performance-aiban	1251
XVI. Korpusznyelvészet, nyelvtechnológia	1255
ALEKSZA MELITTA: A horvát melléknévi rendszer nyelvtani leírása és automatikus számítógépes kezelése	1257
BUJDOSÓ IVÁN: Rangadó – Az Európai Unió alkotmánytervezete többnyelvű szövegeinek szóstatistikai vizsgálata	1264
NAGY ÁGOSTON: Egy francia nyelvhelyesség-ellenőrző vizsgálata	1272
†SOLYMOSSI MÁRIA: Genetikai közlemények szókészletének korpusz-központú vizsgálata és alkalmazott nyelvészeti vonatkozásai	1278
WARTA VILMOS: Szaknyelvi korpuszok reprezentativitása	1284

Szlovák nyelvhasználat a Pilis-hegység iskoláiban

Tóth Sándor János

1. A kutatás elméleti háttere, célja és módszerei

A Magyarországi Szlovákok Kutatóintézete nyelvi programjának részeként folyamatban van a szlovák nyelv használatának feltérképezése Magyarországon. Az iskola a kisebbségi nyelvhasználat egyik legfontosabb színtereként került szociolingvisztikai kutatásunk témakörei közé.

Mária Homišinová (2003) kassai szociológus a magyarországi szlovák értelmiség nyelvhasználata kapcsán az iskolát, mint megkerülhetetlen témát is érintette. Összefüggést lát a szlovák, mint tanítási nyelv és a válaszadók bevallott nemzetisége között. Vizsgálja továbbá a szlovák nyelvtudás és az iskolatípus közötti összefüggést, a válaszadók véleményét a magyarországi szlovák iskolarendszerről. Megállapítja az iskolai szlovák nyelvoktatás nagy jelentőségét, ugyanakkor elégtelen voltát. Az iskolai szférában tapasztalható kétnyelvűségről Jozef Štefánik és Vámosné Telekes Éva írtak a *Szlovák nyelv kisebbségi környezetben* c. tudományos konferencia tanulmánykötetében. Štefánik (2004) elemzi a kétnyelvű egyetemisták nyelvi hibáit, a kétnyelvű környezet és iskola motiváló hatását. Vámosné (2004) a természetes kétnyelvűség iskolai nyelvoktatásban történő kihasználásának lehetőségeit vizsgálja szociolingvisztikai módszerrel. A Magyarországi Szlovákok Kutatóintézete szociolingvisztikai kutatásainak Békés megyére vonatkozó eredményeit tartalmazza a *Používanie slovenského jazyka* c. tanulmánykötet (Uhrinová 2004a, Tóth 2004). Ebben Hornokné Uhrin Erzsébet és Tóth Sándor János foglalkozik az iskolai nyelvhasználat kérdésével. Szociolingvisztikai módszerekkel jellemzik a Békés megyei szlovák iskolákat a nyelvhasználat színtereit, szituációit. Gyivicsán Anna (2003) kulturológiai megközelítésből vizsgálja az iskola nyelvmegtartó szerepét a kisebbségi közösség számára, és összefoglalást ad a magyarországi szlovák iskolarendszer történetéről. A *Slovenčinár* c. metodológiai szakfolyóiratban magyarországi szlovák szakos gyakorló pedagógusok írásai segítik tájékozódásunkat a nyelvhasználat iskolai vizsgálatában (Barthová-Fazekašová 2001, Pažická 2001, Pečeňová 2002.). Hornokné Uhrin Erzsébet feldolgozta, dokumentumokkal illusztrálva összefoglalta a békéscsabai szlovák tanítóképzés történetét (Uhrinová 2004b).

Kutatásunk alapja az oktatási intézmények személyes felkeresése volt. Az intézményvezető előre átgondolt szempontok szerint bemutatta az intézményt, a közelmúlt történetét, változásait, a diáklétszám alakulását és a kisebbségi nyelvoktatás jellegét. Ezután felkerestük a szlovák szakos kollégákat és óralátogatás keretében megismertük a szlovák nyelvhasználatot a tanórákon. A gyerekekkel és a szülőkkel is volt alkalom a kapcsolat felvételére, a spontán nyelvhasználat kutatására. Vizsgáltuk, hogy az iskolai idegennyelv-jellegű kisebbségi nyelvoktatás hogyan hat a nyelvhasználat spontán megnyilvánulásaira, színtereire.

2. A vizsgált régió és iskolái

A Pilis szlovák falvai (Kesztölc - Kestúc, Piliscsév - Čív, Pilisszántó - Santov, Pilisszentkereszt - Mlynky, Pilisszentlászló - Senváclav, Pilisszentlélek - Hut') fontos szerepet töltenek be a magyarországi szlovákok életében. A pilisi szlovák iskolák mind nyelvoktató iskolák, a nemzetiségi iskolák számára előírt heti négy óra szlovák nyelvoktatással. Ez azt jelenti, hogy a magyarországi szlovák nyelvű közoktatás két kategóriája közül (kétnyelvű és a kisebbségi nyelvet oktató) az utóbbiba tartoznak, heti négy órányi szlovákkal. Ez kevesebb nyelvhasználati lehetőséget nyújt, mintha néhány tantárgyat is szlovák nyelven tanítanának, de kiegészítő szakkörökkel, programokkal, nyelvvizsgára felkészítéssel magas színvonalú nyelvtudás érhető el. Az óvodai foglalkozások minden faluban tartalmaznak szlovák elemeket, ezekkel igyekeznek pótolni a pótolhatatlant: az otthonról hozott nyelvtudást. A kisebbségi anyanyelv idegen nyelvként való újratanítása, a rávezetés a gyökerekre, hagyományörzés - ez a vizsgált intézmények célja. A tankönyvek ennek megfelelően az idegennyelvoktatás módszertana szerint készültek. Főleg a nyelvvizsgára felkészítés során sok segédanyagot használnak.

3. A nyelvhasználat jellemzői iskolánként

Piliscséven (Čív) 1950 óta van szlovák nyelvoktatás az általános iskolában, idegen nyelvként, minden osztályban. A más településről jövőkre is vonatkozik ez, nekik is kötelező a szlovák, ugyanúgy, mint a cséviaknak. Egy év felzárkózási lehetőséget kapnak és sok esetben jobbak az eredményeik szlovákból, mint a szlovák gyökerű helyi lakos gyerekeknek. A piliscsévi családok gyermekei sem tudnak szlovákkul, mikor iskolába kerülnek, csak elvéve fordul elő ellenkező eset, illetve az óvodai foglalkozások segítenek a nyelvi előkészítésben. Az óvodában minden óvónő szlovák képesítésű. Az iskola együttműködik az óvodával, megtudakolják, hogy a leendő elsősök mit tudnak szlovákkul (pl. dalokat). A 8. osztály elvégzésekor alapfokú nyelvi ismeretek jelentik a kimenetet, a szlovák nyelv további tanulása, pályaválasztás szempontjából figyelembe vétele nem jellemző.

Az iskola a Pilis-Gerecse iskolaszövetség szlovák munkaközösségének koordinátora, ebből következik, hogy kitűnő kapcsolataik vannak a régió szlovák nyelvet oktató iskoláival és az önkormányzatokkal is. Az önkormányzat támogatja őket, kapcsolatban állnak a budapesti Szlovák Intézettel is. Sokat pályáznak sikeresen. Kapcsolatuk van a szarvasi szlovák iskolával és a komáromi és a párkányi iskolákkal is - nyári táborokat szerveznek Szlovákiában, hogy érdekesebbé tegyék a szlovák nyelvoktatást.

A nyelvvizsgára felkészítés nagy motiváló erő a nyelvtanulásban. A szakkörön belül oldják meg a nyelvvizsgára felkészítést. Nyelvi labor van, az angolos csoportok is ezt használják. Digitális nyelvoktató programra volna szükségük, mert a gyerekeket motiválja, ha számítógépet használhatnak. A tanárok véleménye szerint a szülők gyakran nem ismerik fel a szlovák nyelvoktatásban rejlő lehetőségeket. Az angolt és a németet többre tartják a szlováknál, de aztán a gyerekek rájönnek, hogy az sem könnyebb, azt is tanulni kell, ugyanúgy, mint a szlovákokat.

A népismeret tantárgy a nyelvjárás megismertetését és a hagyományápolást szolgálja, ugyanúgy, mint a kapcsolattartás a nagyszülőkkel (a szülők generációja nem

tud szlovákul). Ezen kívül minden versenyen ott vannak a gyerekeik, ápolják a népi hagyományokat, énekelni szeretnek. A szlovák nyelvhasználat színterei az iskolai rendezvények is, a falu rendezvényein is szerepelnek szlovákul a gyerekek. Spontán nyelvhasználat ritka.

Kesztölcön (Kestúc) 210 gyerek tanul a szlovák nyelvoktató iskolában. 1984 óta van szlovák nyelvoktatás az 1-8. osztályban, előtte csak az 1-4. osztályban volt. Felsőtagozatos képesítésű szlovák szakos tanár 2 van, alsós tanító 4. Felső tagozatban Kraslánová (Kraszlán Erika) és Fazekasová (Fazekasné) tankönyveit használják, alsó tagozatban pedig a Majerníková-Szászová (Majernik-Szász)-féle sorozatot. A gyerekek az irodalmi szlovák nyelvet tanulják, de a nyelvjárást is értik, magyarból szlovákra történő fordításkor gyakran „kesztölciesen” fordítanak. Mindenki tanul szlovákul az iskolában, az is aki betelepült gyerek, sőt, őket is érdekli. Mikor elkezdi az iskolát, nem tudnak megszólalni szlovákul, legfeljebb passzív szókincsük van. Szlovák szaktanterem nincs, az, hogy a faliújságokra kerülnek-e szlovák vonatkozású anyagok, az osztályfőnöktől függ. Sok gyerek eleve a budapesti szlovák iskolába megy tanulni a faluból. A középiskolai tanulmányok mellett a nyelvvizsga a szlovák nyelvtanulás fő motiválója. Nyelvi vetélkedők és versenyek is folyamatosan vannak a környező iskolákban: Piliscséven, Pilisszentkereszten.

A tanári szobában akkor beszélnek szlovákul - nyelvjárásban - ha gondolatban jobban jön a szlovák szó nyelvükre.

Pilsszántón (Santov) 1985 óta van szlovák nyelvoktatás a nemzetiségi általános iskolában, 6 évfolyamnak. Egy szlovákos csoportban 10-12 gyerek tanul egyszerre, 3 szlovák szakos tanerő van az iskolában. Több könyvet is használnak: Majerníková-Szászová (*Idem, idem do školičky, Písmenká sú ako deti, Svet je nádherná kniha.*), Fazekasová *Kezdők és középhaladók szlovák nyelvkönyve*) és Kraslánová (*Slovenčina 5-8.*) szerzőktől. Minden gyerek tanul szlovákul, kivéve a dislexiával vagy egyéb tanulási nehézséggel küszködőket. A szülők kívánságának megfelelően került be a pedagógiai programba az, hogy az iskola nemzetiségi jellegű. Ebből következik, hogy természetes az, hogy minden gyerek tanul szlovákul. Az óvodából és a családból csak minimális szlovák tudást hoznak magukkal, ezért itt is, mint a régió összes iskolájában, idegennyelv tanítási módszereket alkalmaznak szlovák órán. Az iskolában vannak szlovák nyelvű, ill. témájú faliújságok, plakátok. A tanárok használják egymás között a szlovák nyelvet spontán helyzetekben is, ugyanez a diákokról nem mondható el. A diákok - a tanárok megítélése szerint - közepes szinten sajátítják el a nyelvet, tanulmányaikat azonban általában olyan irányban folytatják, hogy szlovák nyelvtanulásra, nyelvhasználatra sem lehetőségük, sem szükségük nincs. A továbblépés, folytatás hiánya az alapismeretek kárba veszését, elkopását eredményezi, kivéve, ha későbbi életkorban valami változás következik be.

Minden évben van szlovák hét az iskolában, ahol lehetőség nyílik a gyerekek szlovák nyelvű szereplésére, ez is a nyelvhasználat egyik színtere, még ha formális is. Az évente szervezett egy-egy hetes szlovákiai tartózkodások adnak további lehetőséget a gyerekeknek, hogy „élesben” is kipróbálják nyelvtudásukat. Ez azonban

III. ALKALMAZOTT SZOCIOLINGVISZTIKA

---

lehetőség, nem biztos, hogy minden esetben aktív nyelvhasználatot eredményez, hiszen egymás között magyarul folyik a társalgás.

Pilisszentlászlón (Senváclav) azóta van szlovák nyelvoktatás az iskolában, mióta van iskola a faluban. Mikor kötetező volt az orosz az iskolákban, itt szlovák volt helyette. Ennek akkoriban örültek (nem kellett megtanulni a cirill betűket). Mára azonban ellenállás tapasztalható a szülők részéről. Volt olyan anyuka, aki habár korábban kitelepültek Szlovákiába és onnan tértek vissza, kifejtette, hogy a szlovák nyelv nem ér semmit, fölöslegesen kínozzák vele a lányát, és ő - mint mondta - elintézi, hogy a gyerekének ne kelljen szlovákot tanulnia. Holott a lánya mindig ötöst kapott. A szlovákot itt is idegen nyelvként oktatják. Évfolyamonként általában 1-1 gyerek van, aki úgy jön iskolába, hogy ért szlovákul. Gyakorlatilag a nulláról indul a nyelvtanulás, és az alapok lerakásáig jutnak el. A további folytatás, pl. a budapesti szlovák gimnáziumba nem biztos, hogy sikerül - szintén szülői ellenállás miatt. Sokáig gondok voltak a tankönyvrendeléssel, ellátással, mára ez megoldódott, a Horváth - Kmet' -Pecsenya - Pesti: *Szlovák nyelv* c. könyvből tanítanak. Ez a könyv inkább nyelvtanfolyamok részére készült, nem annyira iskolák számára. Érdekes, hogy nem a környék iskoláiban használatos könyvekből tanítanak. 2002-ig kettesével összevont osztályok voltak, most már külön van minden osztály, így 10 alatt van az egy-egy csoportban szlovákul tanulók száma.

Összefoglalva: az elmagyarosodás megfigyelhető a faluban. A szülők gyakran azért vitték le Szentendrére iskolába a gyerekeket, mert ott nem kell szlovákul tanulni. A falu az utóbbi években azért tartotta fenn a nemzetiségi iskolát, mert az ilyen jellegű oktatásban részt vevő gyerekek után dupla fejkvóta jár.

Pilisszentkereszten (Mlynky) működik a pilisi régió legrégebbi hagyománnyal bíró szlovákot oktató általános iskolája. 1815 óta működik szlovák iskola a faluban, amit a régi iskolaépület falán elhelyezett kétnyelvű emléktábla is megörökít. A 19. sz. folyamán német és szlovák volt az iskola nyelve, egészen addig, amíg el nem kezdődött a magyarosítás. A szlovák nyelvoktatás újraindulásának éve 1948 volt. Megpróbálkoztak a kétnyelvű iskolai modellel is, néhány éven át szaktárgyakat is tanítottak szlovákul, majd ez a tendencia konverzációkra olvadt, később elhalt és maradtak a heti 4 órás szlovák tantárgynál. Ezt az óraszámot kiegészíti a nyelvi szakkör, a színjátszó kör és az énekkar, ahol szintén szlovák a nyelv, de csak a megtanult szövegek, dalok nyelve, nem a mindennapi konverzációé. 148 gyerek tanul az iskolában, 8 évfolyamon, kb. 20-an vannak egy szlovák csoportban - kisebb létszámú csoportokat előnyösebbnek tartanak a tanárok. A tankönyvek mellett számos kiegészítőt használnak: a Magyarországi Szlovákok Kutatóintézete által kiadott nyelvvizsgára készülünk c. könyvet, CD-t és munkafüzetet, valamint Párkányban vásárolt szlovák ifjúsági újságokat, melyek érdekes témákat kínálva motiválják a gyerekeket. Minden gyerek kötelezően tanul szlovákul, többségük tudatában van szlovák gyökereinek. Az elsősök énekekkel, versikékkel, kiszámolókkal felvértezve érkeznek az óvodából. Az óvodában van szlovák nyelvű foglalkozás, néhány családban otthon is használják a szlovák nyelvet. Ez általában passzív nyelvtudáshoz elegendő, de azok a gyerekek, akiknek otthon is van lehetőségük szlovákul beszélni, ügyesebbek órán is. A gyerekek egymás között a szünetben soha nem beszélnek

szlovákul a tanárok állítása szerint. Ha azonban szlovákul szólunk hozzájuk, nem csak értik, hanem válaszolnak is szlovákul. Abban a pillanatban, hogy kiderül, hogy a beszélgetőpartner is tud magyarul, magyarra váltanak. Ilyen szempontból lenne hasznos a csak szlovákul tudó vendégtanár jelenléte az iskolában. A házi feladat elkészítésében néha segítenek a szlovákul tudó szomszédok, rokonok. A diákok egy része alapfokú nyelvvizsgát tesz, a szlovák nyelvű továbbhaladás hiánya azonban az itt végzettekre is vonatkozik. A nyelvvizsgára felkészítés a szlovák szakkör keretében zajlik, itt használják a CD-t is. A faluból továbbtanulók nem használják tovább a nyelvet, de ha visszatérnek - és ez jellemző - akkor feléled szlovák tudásuk. ez a tendencia jó hatással van a közösség nyelvhasználatára.

4. Következtetések

A vizsgálatok bebizonyították, hogy nagy erőfeszítésekkel a nyelvoktató iskolák is hasonló szintű szlovák tudást adhatnak, mint a kétnyelvűek. A sikerek nem a kategóriától, hanem az adott iskola tanári karától és a gyerekek otthoni szlovák kötődéseitől függenek. Differenciált képet kapunk Pilisszentkereszt és Pilisszentlászló, két hasonló adottságú falu szlovák nyelvoktatásának, nyelvhasználatának összehasonlításakor. Mintha nem is ugyanaz lenne a pedagógiai cél. Az egyéni hozzáállás, a kisebbségi önkormányzat szerepe a szülők meggyőzésben óriási jelentőségű. Az anyagi rész fontos, de ez esetben is láthatóan másodlagos a szlovák nyelvtanítás szempontjából. Hasonló támogatással óriási különbség az eredmény.

A nyelvvizsga és a gazdasági kapcsolatok praktikus értelmet adhatnak a nyelvtanulásnak, így nem csupán a kisebbségi hagyományörzés - bizony elégtelen - motivációja mozgatja a szlovákul tanulókat.

Mindazonáltal természetes szlovák nyelvhasználatról csak elvétve beszélhetünk. A tanórán kitűnően teljesítő diák sem látja értelmét annak, hogy egy köznapi társalgást szlovákul folytasson. Nagyszüleit érti, ha szlovákkal találkozik, nincs elveszve, ha továbbtanul, lehet, hogy megélhetésében is hasznát látja szlovák tudásának. A szlovák nyelvhasználat szituációfüggő: amennyibe egy tréfa, egy helyzet jellemzése, egy tájjellegű anekdota elmesélése, a nyelvjárás ízeletése vagy egy káromkodás megkívánja, azonnal aktivizálódik a szlovák szókincs. Az ünnepek, rendezvények, szlovák órai szóbeli teljesítmények nyelve is szlovák. A tendenciák az egyenlőtlen, a magyar javára billenő kétnyelvűség stabilizálódására mutatnak. A fejlődő intézményrendszernek, a sikeres iskolai nyelvoktatásnak köszönhetően nem kell tartanunk a pilisi régió szlovák nyelvhasználatának megszűnésétől. A nyelvhasználat színterei viszont szűkek, de annál jobban szervezettek. Ez a szervezett nyelvhasználat bizony nem spontán és nem is igazán életszerű, de megjeleníti a kisebbségi nyelvet. Az iskolán belül és kívül is több nyelvhasználati lehetőséggel, színtérrel, alkalmalmmal lehet haladni a hétköznapi szlovák nyelvhasználat irányába. Az egyik konkrét lehetőség lenne, hogy a nyelvoktató iskolákban is legyenek csak szlovákul tudó vendégtanárok.

Irodalom

- Barthová - Fazekašová, M. 2001. Slovenská národnostná škola a jej vzťah k ľudovej kultúre a jazyku. *Slovenčinár*. Budapest: CSS, 51 – 56.
- Gyivicsán A. 2003. Szlovák oktatás Magyarországon. In.: *A nemzetiségi lét és kultúra dimenziói*. Békéscsaba: VÚSM, 76 – 85.
- Homišínová, M. 2003. *Slovenská inteligencia v Maďarsku v zrkadle sociolingvistického výskumu*. Békešská Čaba: VÚSM, 131 – 143.
- Pažická, M. 2001. Funkcia a postavenie slovenského jazyka v Slovenskej základnej škole v Sarvaši. *Slovenčinár*. Budapest: CSS.
- Pečeňová, E. 2002. Dvojazyčná národnostná škola – ako ďalej. *Slovenčinár*. Budapest: CSS.
- Štefánik, J. 2003. Činitele určujúce jazykovú úroveň bilingválnych študentov vysokých škôl. In: *Slovenčina v menšinovom prostredí*, Békešská Čaba, VÚSM, 324-332
- Tóth S. J. 2004: O slovenskom jazyku v školách v Békešskej župe. In: *Používanie slovenského jazyka v Békešskej župe*. VÚSM, Békešská Čaba
- Uhrinová, A. 2004a. Používanie slovenského jazyka v Békešskej župe. In: *Používanie slovenského jazyka v Békešskej župe*. VÚSM, Békešská Čaba.
- Uhrinová, A. 2004b. *A békéscsbai szlovák tanítóképzés története*. VÚSM, Békéscsaba
- Vámosová-Telekešová, E. 2004. Niektoré sociolingvistické aspekty maďarsko-slovenskej dvojazyčnosti žiakov základných škôl v Maďarsku. In: *Slovenčina v menšinovom prostredí*. Békešská Čaba: VÚSM, 334 – 335.

MANYE XVI.

NYELVI MODERNIZÁCIÓ

Szaknyelv, fordítás, terminológia

XVI. Magyar Alkalmazott Nyelvészeti Kongresszus
Gödöllő, 2006. április 10–12.

Szerkesztő: Heltai Pál

MANYE Vol. 3.

A MANYE KONGRESSZUSOK ELŐADÁSAI
PROCEEDINGS OF THE HAALLT CONGRESSES

3.

ISSN 1786-545X

ISBN 978-963-9483-78-1

Szerkesztő
Heltai Pál

A szerkesztő munkatársa
Boldog Gyöngyi

Tördelő
Kupás Ildikó

Kiadó
MANYE – Magyar Alkalmazott Nyelvészek és Nyelvtanárok
Egyesülete
Pécsi Tudományegyetem, Pécs, Ifjúság u. 6. 7624 Hungary
<http://www.manye.pte.hu>

Szent István Egyetem Humántudományi,
Nyelvi és Tanárképző Intézet
2103 Gödöllő, Páter K. u. 1. <http://nyila.gtk.szie.hu>

Nyomda: Szent István Egyetemi Kiadó
Felelős vezető: Lajos Mihály